Molnár József: Páratlan katalizátor

A külhoni képzés helyi társadalmakra gyakorolt jótékony hatását különkiadásunk számos írásában méltatjuk. De vajon mi volt a hozadéka ennek a küldetésként indult vállalkozásnak az egyetem oktatói közössége számára az 1991-2006-ig terjedő első időszakban? Erről kérdeztük dr. Molnár József rector emeritust, a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar professzorát, aki a jubileumi évnyitón is részt vett.

– Érdemes az arányában legjelentősebb és folyamatában is a leghosszabb, csíkszeredai oktatás tapasztalatait összegezni e téren is. Rendkívüli és megismételhetetlen időszak volt ez, amely egybeesett a rendszerváltással, s olykor, mivel alulról szerveződött, egy-egy lépéssel meg is előzte annak folyamatát. A tanfolyamok gyors lefutása után hamar elindult az egyetemi képzés Csíkszeredában. Magyarországon is óriási várakozás kísérte az átalakulást, annak minden reményével, félelmével és bizonytalanságával együtt. Ebbe „durrant bele” mint egy teljesítményfokozó benzinadalék a csíkszeredai távoktatás. Gyakran és büszkén mondjuk, hogy mennyi mindent adtunk e képzés során az ott élőknek, főleg a fiataloknak. Ebben van igazság, de úgy érzem, hogy legalább ennyit kaptunk tőlük közvetlenül és közvetve. Kiváló helyi vezető értelmiségiekkel kerültünk kapcsolatba, szövődtek köztünk máig tartó barátságok.

Soha korábban nem volt és azóta sincs olyan katalizátor, ami ilyen módon és ilyen mértékben hozta volna egymáshoz közel az egyetemi oktatókat. Egy mikrobuszban vagy akár több gépkocsiban utazva különböző karok, különböző tanszékek, sőt különböző intézmények tanárai, oktatói kerültek egy kupacba, és 10-12 órán keresztül haladtak egy cél felé. Rajtunk múlt, hogy milyenné tettük ezen utazások hangulatát. Úgy érzem, jól éltünk a lehetőséggel. A reggeli és vacsora melletti beszélgetések is soha vissza nem térő alkalmakká váltak. Leültünk, időt szántunk, időt szenteltünk egymásra, arra, hogy együtt legyünk, megismerjük a másikat, lássuk, érezzük, tapasztaljuk, ki hogyan gondolkodik bizonyos kérdésekről. Én soha annyi kollégával ilyen közvetlen módon nem tudtam együtt lenni, mint a csíkszerdai képzés során.

E másfél évtized nélkül szegényebb lennék, szegényebbek lennénk. Beépült a gondolkodásunkba, a zsigereinkbe az erdélyi életszemlélet. Máig magamon érzem a csillogó szemű fiatalok tekintetét, akik óriási lehetőséget és esélyt kaptak azzal, hogy magyar nyelven, Székelyföld szívében felsőoktatási képzésben vehetnek részt.

– A képzés elősegítette egyetemünk emelkedését is?

– Tényekkel tudom alátámasztani, hogy igen. Először is újfajta feladatokkal szembesültünk. A távoktatás technológiája még nem terjedt el Magyarországon. Meg kellett tanulnunk. Egy későbbi periódusban az oktatás internetes támogatását sajátítottuk el. Úgy kellett összeállítani a jegyzeteket, hogy azokat távoktatási formában is hasznosítani tudjuk, azzal az igénnyel készültünk az órákra, hogy viszonylag rövid idő alatt a lehető legtöbb tudást adjuk át. Az oktatási feladat tehát önmagában pezsgést keltett az egyetemen, ami később a felsőoktatás egészére átterjedt. Az első webkamerát én vittem Csíkszeredába, hogy kapcsolatot tudjunk létesíteni az ottani hallgatókkal.

– Megosztana professzor úr egy személyes sztorit az olvasókkal?

– Emlékezetes esemény volt, amikor 4 diákot országos tudományos diákköri konferencián indítottunk. Az erdélyi hallgatók is olyanok persze, mint általában mindenütt. Vannak tehetségesebbek és kevésbé tehetségesek, szorgalmasak és linkócik. A világ már csak ilyen. De máig bennem élő élmény, hogy az egyik konferenciára készülő leány elpróbálva előttem az előadását, legnagyobb megdöbbenésemre szó szerint elmondta a dolgozatát. Amikor megjegyeztem, hogy kívülről tudja, amit leírt, először megijedt, mert azt hitte, hogy arra gondolok, hogy valahonnan lopta a szöveget, majd így válaszolt: – De hát persze, hogy tudom, hiszen én írtam! Különleges képességű tanuló volt, igazi „csiszolatlan gyémánt”, mert amit leírt, azt fejből tudta is.

– Hogy értékeli negyedszázad gazdasági fejlődését Romániában?

– A gazdasági helyzet mélyebb megismerésére nem volt elég a pár nap. A látható jelek azonban szembetűnőek. Teljesen jók az utak. Mi elképzelhetetlen rossz minőségű utakon értünk el annak idején Csíkszeredába. Megtörtént, hogy azért lett defektes az autó, mert úgy belecsapódott egy kátyúba, hogy az eldeformálódott felni elvesztette a levegőt. A megyeszékhely rendezett, szép a parkja, központja – egészen más képet mutat most, mint korábban. Hargitafürdőre is tökéletes út vezet, sőt, az Ózon hotelig aszfaltúton lehet eljutni, gyönyörűen felfestett útburkolati jelekkel.

Középpontban a hallgatók

– A határon túli fiataloknak azonos feltételrendszer mellett kínálunk felsőoktatást, mint itthoni társaiknak, ettől egységes a magyar felsőoktatási tér – nyilatkozta lapunknak a tanévnyitó után *dr. Palkovics László* oktatási államtitkár. – A magyar állam által fenntartott határon túli egyetemekre szintén ugyanolyan feltételek között lehet jelentkezniük a hazai érdeklődőknek. Ez segíti elő azt, hogy Magyarországról is jöjjenek ide tanulni, ha olyan szakra szeretnének jelentkezni, ami csak itt indul el. Miért zárnánk ki azt, hogy valaki mondjuk Csíkszeredában vagy Marosvásárhelyen tanuljon Magyarországról? A normál felvételi eljárás során ezzel a lehetőséggel élnek is a jelentkezők.

– Elképzelhető-e, hogy például a Sapientia EMTE hallgatói számára is induljon duális képzés?

– Ebben a kérdésben mi csak támogatást tudunk nyújtani, hiszen az egyetemnek a román jogrendnek megfelelően kell működnie. Adaptálhatónak tartom a Magyarországon két éve bevezetett és nagyon sikeres duális képzést. Jó módja ugyanis annak, hogy a hallgatók már egyetemi tanulmányaik idején közel kerüljenek az őket majd alkalmazó vállalatokhoz.

– A Csíkszeredába vezető hosszú úton min töprengett?

– Például azon, hogy erősíteni kell a kutatási kapcsolatokat a határon innen és a határon túli egyetemek között – a vállalatok bevonásával. Ez azért is célszerű, mert a tíz órás úton a táj csodálatos változásai mellett az is szembetűnő, hogy jórészt ugyanazok a nemzetközi vállalatok működnek Romániában, mint Magyarországon vagy a világon bárhol. Használjuk ki jobban az ebben rejlő lehetőségeket, végső soron a hallgatók érdekében!

A tanévnyitón énekével *Dánél Kunigunda*, szavalatával *Esztány Zsófia* működött közre A Himnuszt és a Szózatot a Kódex zenekar kísérte.